קרוא יקר.

הנה חידון אקטואלי:
איזו ממשלה, באיזו מדינה, חוקקה את החוק בו מופיע הסעיף דלהלן:
„לא יפרסם עורך עתון חומר אשר יש בו:
(1) להטעות את הציבור בדרך כל שהיא,
(2) לערבב מטרות פרטיות בענייני הכלל,
(3) לחתור תחת כוח המדינה, מבפנים או מבחוץ,
(4) לערער את רצון האומה,
(5) לפגוע בבטחון המדינה, תרבותה או כלכלתה."

★ ★ ★

לא, תשובתך אינה נכונה.
נוסח זה אינו לקוח מחוק לשון הרע, גם לא מחוק בטחון המדינה, גם לא מחוק העתונות החדש שהוכן בשעתו, על־ידי חיים כהן, ואשר ממשלת ישראל עדיין מחכה להזדמנות נאותה כדי להעבירו בכנסת.

סעיף זה מופיע בחוק העתונות של הרייך הגרמני, מיום ה־4 באוקטובר, 1933 — חוק שקבע כי העתונאות היא „יעוד ציבורי", וכי עורך עתון יכול להיות רק אזרח גרמני, ממוצא ארי טהור, שאינו נשוי ליהודיה.

לפי חוק זה נסגרו, בשעתו, מאות עתונים גרמניים. רבים מהם נמכרו לאנשי־החצר של הפירר, שהשתמשו בעמדתם כדי להפוך מיליונרים. כ„מנהיג ארצי לעתונות" ונשיא „לשכת העתונאים של הרייך" נתמנה מכס אמאן, מי שהיה רב־סמל בפלוגתו של היטלר במלחמת־העולם הראשונה. הרב־סמל ניצל היטב את סמכותו החוקית לסגור כל עתון כראות עיניו: הוא קנה בפרוטות את העתונים שמצאו חן בעיניו, היה לאחד מעשירי המדינה.

★ ★ ★

השבוע ביקשוני כמה מידידי הטובים לחדול מעריכת השוואות בין עליית הקבוצה הבטחוניסטית בישראל לבין עלייתו ונפילתו של הרייך השלישי.

„אנא," אמר לי אחד מהם, „דבר על מי שאתה רוצה: על מוסוליני, על פראנקו, על סאלאזאר, על פירון, על עבד אל־נאצר. אבל לא על היטלר. זה מבעית מדי. זה מרתיע את הציבור. תפסת מרובה — לא תפסת."

לצערי אני יכול להיענות לבקשתם. אני סבור כי עריכת השוואה זו אינה בגדר זכות בלבד, אלא בגדר חובה.

עוד באימוני־הפרט לימדוני איך לשמור על כיוון של התקדמות בנוף: לבחור בשני עצמים, אחד קרוב ואחד רחוק, ולצייר ביניהם קו דמיוני. רק כך אפשר להתקדם בקו ישר.

המישטר הנאצי היה המישטר הפאשיסטי הקיצוני ביותר שראה העולם עד כה. כל התהליכים, שהגיעו במישטרים פאשיסטיים אחרים רק לכלל גילוי חלקי או מוסווה, הגיעו ברייך השלישי לידי גילוי מושלם, עיקבי וסופי.

דווקא על כן, זוהי הדוגמה הקלאסית, בבחינת הר שגיא באופק, המאפשר השוואה מתמדת ורצופה. האם אנו מתקדמים לעבר הר זה, או מתרחקים ממנו? ואם אנו מתקדמים, באיזו מהירות? אילו סימני־דרך מהוות תופעות חלקיות — כגון חוק לשון הרע, סעיף שלילית הדרכונים, ביטול האמנתם של סופרים צבאיים, קיום המימשל הצבאי וכו' וכו' — בנתיב זה?

זה היה השיקול שהמריץ אותי בשנה שעברה לכתוב את ספרי צלב הקרס, ועודני משוכנע עד לעמקי לבי ששיקול זה נכון.

★ ★ ★

זאת ועוד. אנו, הישראלים, למדנו לראות בגרמניה הנאצית רק תופעה אחת ויחידה — הזוועה הנוראה של „הפתרון הסופי". תוך כדי כך זנחנו את אלף ואחד צדדיו האחרים של המשטר הנאצי, אשר בלעדיהם לא היה הפתרון הסופי אפשרי: דיכוי העם הגרמני עצמו, שלילת חרויותיו, חיסול עתונותו החופשית, כליאת אנשי הרוח, ועוד ועוד.

אולי לא מקרה הוא שהתביעה במשפט אייכמן, בהנהגתו של גדעון האוזנר, דאגה שלא להעלות אספקטים אלה. אחרת, איך יכול היה אותו האוזנר, באותה שעה עצמה, לעסוק בניסוח חוק לשון הרע, שכל מילה ממנו מזכירה חוקים נאציים דומים?

שמעי שפרינ

העיר ביתך

כסף רב משקיעה עירית תל־אביב—יפו בבנין בתי־ספר בעיר.
העיריה דואגת לחינוך הכלל!
אתה דואג לחינוך ילדיך —
היה שותף לפעולותיה

שלם לעירך מיסין במועד

עירית תל־אביב־יפו

חודש מרס - הוא המועד האחרון לתשלום המסים לעיריה
תשלומים מתקבלים בכל הבנקים בעיר ובסניפי הגביה של העיריה

הסרט שאין להחמיצו

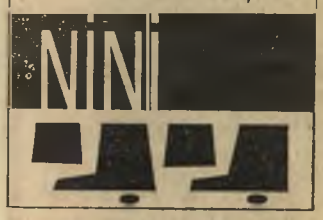

שערותיך נושרות?
השתמש ב„אליקסיר"

התכשיר שהוכיח את יעילותו.
מוצר של הביאוקוסמטיקאי ד"ר א. רובין
להשיג בבתי המרקחת ובפרפומריות

משפט הכופים

כבארה"ב דאז - כך גם
בישראל של ימינו-משתוללת
הכפיה הדתית:

במקום קדום המדע — כופים עלינו הגבלות המחקר הרפואי
במקום חופש תנועה — כופים עלינו מחסומי כבישים
במקום חופש המצפון — כופים עלינו חוקי אישות מפגרים
במקום חיי־משפחה — כופים על אם בישראל ענויים לאין שאת.

אל תתן יד להתפשטות
שלטון הכפיה הדתית!
הצטרף לסניף הקרוב של

הליגה

למניעת כפיה דתית

תל־אביב, ת. ד. 21116, ירושלים, ת. ד. 200, חיפה, ת. ד. 4224